

Félüzemi fajta-összehasonlító kísérletek eredményei 2015-ben

A szemes fehérjenövények termesztéséhez kapcsolódó támogatás hatására 2015-ben közel duplájára (72 e ha) emelkedett a szója vetésterülete a korábbi évekhez képest. A hazai, GM-mentes szója termőterület további bővülése a termelőnek és a felvásárlónak is jó lenne, valamint csökkentené az ország fehérje import kitétségét. Ahhoz, hogy ez megtörténhessen a gazdálkodók számára korszerű szakmai ismeretekre, naprakész információkra van szükség mind a szójafajták teljesítménye, mind a termesztéstechnológia tekintetében. Ennek érdekében Magyar Szója Nonprofit Kft. 2013 óta szervez továbbképzéssel egybekötött szakmai fórumokat és bemutatókat. 2015-ben az érdeklődők négy helyszínen (Hédervár, Bak, Margittasziget, Mezőhegyes; 1. ábra) nézhették meg a fajták teljesítményét.

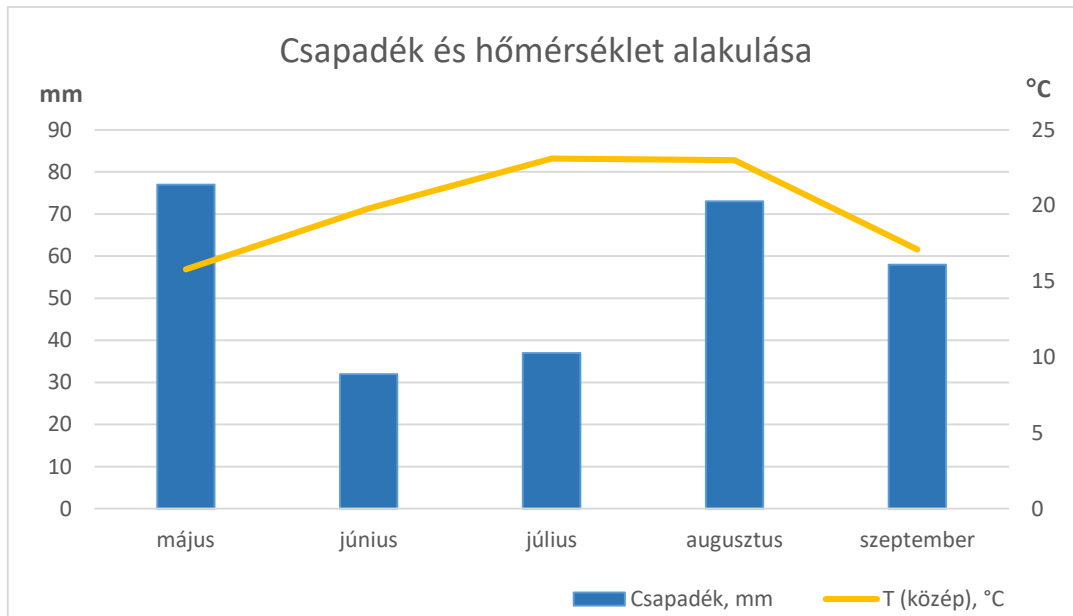

1. ábra: Magyar Szója Nonprofit Kft. kísérleti és fajtabemutató helyei 2015-ben.

A félüzemi vizsgálatokban szereplő 34 szójafajta közül 18 fajta a Magyar Szója Nonprofit Kft. tagjai által közösen lettek kiválasztva, így több kísérleti helyről láthatók azok eredményei. Az igen korai csoportban 9, a korai csoportban 10 és a középerésű csoportban 15 hazai, ill. külföldi nemesítésű fajta került elvetésre. A kísérletek során a termesztés technológia a termőhelyi adottságoknak megfelelően gazdaságoként eltérő volt.

Az eredmények értékelésekor figyelembe kell vennünk, hogy a 2015 évi szója vegetációs periódus rendkívül száraz és meleg volt (2 ábra). A csapadék elmaradt az ilyenkor szokásostól, május elejétől szeptember végéig országos átlagban összesen 277 mm csapadék esett. Az eloszlása pedig kedvezőtlen volt: májusban két nap alatt kb. 60 mm csapadék esett le, ami az arra érzékeny fajtáknál sok helyen gyomirtó szer okozta károsodásokat okozott. A vegetáció további szakaszában száraz volt az időjárás. A vegetációs időszakban a 4 kísérleti hely közül az országos átlag összegének megfelelő mennyiségű csapadék volt Bakon, míg a többi területen

kevesebb csapadék esett, a legkevesebb csapadékmennyiséget Mezőhegyesen mérték. Héderváron a 30 °C feletti hőmérsékletű napok száma 45 volt, amelyből kb. 25 nap egybeesett a virágzás időszakával (1. táblázat). Ez a kedvezőtlen száraz, meleg időjárás az igen korai fajták terméskötődésének csökkenéséhez vezetett, amely alacsonyabb termésben realizálódott.

2. ábra: Az országos, átlagos csapadék és a hőmérséklet alakulása a szója tenyésztésidőszakában, 2015-ben.

Az eltérő termőhelyek terméseredményei (1. táblázat) és beltartalmi mutatói (2. táblázat) jól szemléltetik a fajtaválasztás fontosságát. A fajta igényeinek megfelelő ökológiai adottságú (klíma és talajviszonyok) termőterületeken, a termesztés technológiával összhangban biztonságos és magas termést érhető el.

3. ábra: Magyar Szója fajtakísérlet, Hédervár, 2015.

1. táblázat: Szójafajták félévesi összehasonlító kísérleti eredményei a Magyar Szója Nonprofit Kft. kísérleteinek összesített terméseredményei, 2015-ben.

Igen korai			Termésátlag, t/ha		
Fajta	Tulajdonos	Hédervár	Mezőhegyes	Újmohács	Bak
1. ES Mentor	Saatbau Linz	1,77	1,64	2,86	2,49
2. Xonia	RAM-HU	2,72	1,28	3	1,76
3. Sy-Eliot	Saatbau Linz	3,03	1,48	2,47	2,37
4. Bokréta	Bóly Zrt.	2,94	2,02	3	2,6
5. Kent	Saatbau Linz	2,07			3,79
6. Boglár	Bóly Zrt.		1,61	3,33	3,09
7. Sigalia	Karintia				3,34
8. Sunrise	Saaten Union			2,5	2,89
9. Adsoy	Saaten Union			2,8	2,56
Átlag		2,50	1,60	2,85	2,77

Korai			Termésátlag, t/ha		
Fajta	Tulajdonos	Hédervár	Mezőhegyes	Újmohács	Bak
10. Altapro	Galldorf	2,26	1,84	2,27	2,85
11. Bagera	DSP	2,80	1,70	2,93	1,78
12. DH 4173	RAM-HU	3,47	1,92	3,53	2,66
13. Sponsor	Euralis	3,26	2,04	3,4	2,87
14. OAC Wallace	RAM-HU	3,24	1,91		3,41
15. S-0880	Margittasziget	3,27		2,93	2,81
16. Padua	Saatbau Linz	2,42			3,31
17. Sinara	Karintia				2,53
18. Aires	GK Szeged			3,46	3,64
19. Borostyán	Bóly Zrt.				2,56
Átlag		2,96	1,88	3,09	2,84

Közép			Termésátlag, t/ha		
Fajta	Tulajdonos	Hédervár	Mezőhegyes	Újmohács	Bak
20. SG Eider	Saatbau Linz	2,89	1,63	2,2	2,43
21. Steara	Saatbau Linz	3,27	2,28	4,27	2,27
22. Isidor	Euralis	3,25	2,22	3,8	2,77
23. Pannónia Kincse	GK Szeged	3,32	2,50	3,8	3,2
24. Senator	RAM-HU	1,37	1,49	2,53	3,58
25. Bóbita	Bóly Zrt.	3,87	2,35	4,2	
26. Bahia	GK Szeged			3,8	2,91
27. Hilario	GK Szeged			3,4	3,69
28. GrowPro	Galldorf		2,65		
29. Hipro	Galldorf		2,32		
30. Prestopro	Galldrof		1,59	2,4	3,01
31. RoyalPro	Galldorf		2,59		
32. Orion	Saaten Union			3	3,03
33. Pedro	Saaten Union			3,86	3,06
34. BSF 1117	Bóly Zrt.			3,46	
Átlag		3,00	2,16	3,39	3,00

Megjegyzés: a vastagon szedett 18 fajta a Magyar Szója Nonprofit Kft. tagjai által közösen kiválasztott szójafajtákat jelölik.

2. táblázat: Szójafajták beltartalmi eredményei, félüzemi kísérletben 2015-ben.

Igen korai		Olaj, %			Fehérje, %		
Fajta	Tulajdonos	Hédervár	Mezőhegyes	Bak	Hédervár	Mezőhegyes	Bak
1. ES Mentor	Saatbau Linz	19,80	21,50	20,5	30,40	37,30	33,9
2. Xonia	RAM-HU	18,40	22,00	20,7	32,00	35,60	33,9
3. Sy-Eliot	Saatbau Linz	19,20	21,70	20,3	30,30	34,60	34,3
4. Bokréta	Bóly Zrt.	18,70	21,20	20,4	33,40	36,00	34,2
5. Kent	Saatbau Linz	18,60		19,8	30,90		33,1
6. Boglár	Bóly Zrt.		22,00	20,6		32,60	34
7. Sigalia	Karintia			19,7			33,8
8. Sunrise	Saaten union			20,8			34,4
9. Adsoy	Saaten union			19,4			34,1
Átlag		18,94	21,68	20,24	31,40	35,22	33,97

Korai		Olaj, %			Fehérje, %		
Fajta	Tulajdonos	Hédervár	Mezőhegyes	Bak	Hédervár	Mezőhegyes	Bak
10. Altapro	Galldorf	17,20	19,50	21,9	36,50	41,70	33,7
11. Bagera	DSP	19,90	21,90	20,5	30,90	33,50	33,7
12. DH 4173	RAM-HU	20,20	21,70	21,6	31,20	34,10	33,7
13. Sponsor	Euralis	19,80	20,70	19,8	30,00	34,10	33,5
14. Wallace	RAM-HU	19,10	22,10	18,8	30,50	33,00	33,5
15. S-0880	Margittasziget	19,20		20,7	32,60		33,3
16. Padua	Saatbau Linz	20,00		20,30	31,60		33,10
17. Sinara	Karintia			20,80			33,50
18. Aires	GK Szeged			20,2			33,7
19. Borostyán	Bóly Zrt.			19,4			34,7
Átlag		19,34	21,18	20,40	31,90	35,28	33,64

Közép		Olaj, %			Fehérje, %		
Fajta	Tulajdonos	Hédervár	Mezőhegyes	Bak	Hédervár	Mezőhegyes	Bak
20. SG Eider	Saatbau Linz	20,90	21,30	20,4	31,10	34,80	33,6
21. Steara	Saatbau Linz	20,10	22,40	20	30,70	34,60	34,5
22. Isidor	Euralis	19,90	21,20	20,6	32,00	36,20	33,7
23. Pannónia K.	GK Szeged	18,70	21,50	20	30,80	34,90	33,9
24. Senator	RAM-HU	19,40	22,20	18,8	32,70	36,80	33,7
25. Bóbita	Bóly Zrt.	18,25	21,90		32,00	34,60	
26. Bahia	GK Szeged			20,3			33,3
27. Hilario	GK Szeged			18,8			33,8
28. GrowPro	Galldorf		21,90			38,30	
29. Hipro	Galldorf		21,50			38,00	
30. Prestopro	Galldorf		20,90	21,2		38,00	33,6
31. RoyalPro	Galldorf		20,80			38,90	
32. Orion	Saaten union			19,4			34,1
33. Pedro	Saaten union			21,5			34,4
Átlag		19,54	21,56	20,10	31,55	36,51	33,86

Megjegyzés: a vastagon szedett 18 fajta a Magyar Szója Nonprofit Kft. tagjai által közösen kiválasztott szójafajtákat jelölik.